

ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

ΛΟΓΟΙ ΚΑΙ ΑΝΤΙΛΟΓΟΙ

ΤΟ ΚΑΚΟ ΣΚΥΛΙ

‘Ο Γέρο - Κόσμος ένωωσε μιιά παράξενη λιγουρά μεσα στα σωδικά του. Ένας μεγάλος άστρονόμος τού μήνυσε τις προάλλες τó τέλος του.

— Σώθηκε τó λάδι σου, γεροντάκι μου! τού ειπε. Άρκετά έζησες. Τó πολú - πολú νά ζήσης ώς τήν άλλη Τετάρτη. Είναι ή τελευταία σου ήμέρα. Σχώρα μας λοιπόν κι' ó Θεός χωρέσει σε!

‘Ο νέος έκλαψε, ταρακάλεσε, έπεσε στα πόδια τού άστρονόμου, μά τίποτα.

— Λέν υποω νά σου γάνω τίποτα, γέρο-κολασμένε! Τήν Τετάρτη θά πεθάνης. ‘Ηρθε ή ώρα σου!

Οι άστρονόμοι, όπως ξέρουμε, είναι για τούς Κόσμους, πού τοιγυρίζουνε στο άπειρο, ένεινο πού είναι ó ναστρός για τούς άνθρωπούς. ‘Όταν άρρωσταίνει κανένας πλανήτης, ή και όλοι μαζί, από κάποια σφόνια έπιδημία, αυτοί πιάνουν τó σφυγμό τους και μες λένε, με τó νύ και με τó σίγυα, τι λογή: είναι ή άσπώ-τεια τους. Απó πού τούς σανεοώθηκε κι' αν είναι για άσπώ-τεια ή όχι. Απó τά ξέρουν άπόξω κι' άνακατωτά. ‘Όσο για θεοσφεία, μοιάζουν και σ' αυτό με τούς ναστρούς τών ανθρώπων. Γοάφουνε μιιά συνταγή και τ' άλλα τ' άοίνοιν στο Θεό.

— Κοιμηά ένεση τριώνιστον, γιστρέ μου, κανένα κορνιόλι, δέ βούσεται λοιπόν τίποτα, νά με κρατήσες λιγάκι άγία από τή ζωή: ειπε άγκομαχώντας ó Γέρο-Κόσμος στον άστρονόμο.

— ‘Η έπιστήμη μου τελειώνει ως εδώ! τού ειπε πάλι ó άστρονόμος. Λέν υποω νά σου γάνω τίποτα πιά. Σ' άοίνω στο Θεό. ‘Αν γίνη κανένα θάμα, έγινε!

Μά, εκεί με τά τόσα θάματα, πάλι ή ζωή γλυκειά ‘να, πού λέει και τó τοσανοίδι. ‘Ο Γέρο-Κόσμος ζή-τση νά κάνει κ' ένα σινιούλιο. Καλέσανε λοιπόν κι' άλλους ναστρούς και μαζί μ' αυτούς και τόν κ. Αιγι-νίτη ό-τ' τήν ‘Αθήνα.

— Τι λές και σ' νιστοέ μου: τόν ρώτησε με τó κλάμα ό νέος. ‘Ο ‘Αμεινανός ό νιστρός μούδωκε τó πασπατό. Στα γέρια σου κοίμησηαι.

‘Ο ‘Αθηναίος ό νιστρός τόν κύτταξε και χαμογέ-λασε.

— Νά σού πώ, γεροντάκι μου: τού ειπε. Με όλες τις παραμύθες πού ‘νευες από τή ζωή σου, μου σούβασαι νεσά νόμια. Ράστα! Μην άπειλίζεσαι, κι' ό Θεός βοηθά. Για καλή και για κακό όμως, φώναξε και τόν παπά νά σέ κοινοήσει.

Τοάφου και σινιούλιε άμέσως τόν παππά - Μπου-λαγόνι κι' ό νέος μετάλαβε.

— Παπά μου τού ειπε με εθυσίμια πικρή ό γέ-μιος, πτε και τού λένου σου κανένα καλή λόγο από Θεό για μένα και δε θά τή μετανοήσω!

— Έμωια σου! ειπε άκουέσα του ό παπάς. Έμω θά σού τόν ψάλλω τή νεκρόσιμη ακολουθία σου, γέρο-κολασμένε.

Και πριν ξεψυχήση ακόμα ό γέρος, φόρεσε τó πε-

τοσχειλι του κι' άρχισε νά τού ψάλλη τó μακαρία ή δόξα...

‘Ο Θεός όμως, έκανε τó θάμα του. ‘Ηρθε κ' ή Τε-τάρτη, ήρθε κι' ή Πέμπτη, ήρθε κι' ή Παρασκευή κι' ό νέος αντί νά τά τινάξη, άρχισε νά καρδαμώνη. Σήκωσε τότε τó χέρι του, άνοιξε τά πέντε του δάχτυ-λα και υοιντίωσε γιατρούς και παππάδες.

Κάποιος ειπε :

— Τó κακό σκυλι ψόφο δέν έχει!

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

ΑΙΣΘΗΤΙΚΕΣ ΣΕΙΡΑΔΕΣ

Ο ΜΕΓΑΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΗΣ

Τό θέατρο τού ‘Οδείου θέλησε νά δείξει πώς γί-νεται με άπερέττα χωρίς μουσική. ‘Ο ‘Μέγας Δι-πλωμάτης" δέν είναι βέβαια κωμωδία, ούτε νά σφά-σα. Σατυρίτσει έξυπνα κι' άρκετά λεπτά τó διπλωμα-τικό κομπώδες, τή σημασία πού δίνουν συχνά μερικοί δι-πλωμάτες στα παράσημα και στις τέτοιες τιμές, τή μεγάλη ιδέα πού έχουν συννά για τόν έουτό τους και για τήν άριστολή τους, τήν γελοίθησή τους πές έρ-μύονται με μοναδική πονηριά και μυστικότητα, πώς περιγαίνουν έξισοετινά, ένψ όλοένα τούς ξεφεύγουν θόμια και τά πιο όλοσάνερα, ένψ όλοι γύρω τους τούς κοροιδεύουν αλλά ή σάτυρα άπλώνεται χωρίς έ-ξέλιξη, πάντοτε όμοια. Άνυπόφορα μακριά και μονό-τονη, με τέσσερις πράξες. ‘Ο ‘Μέγας Διπλωμάτης" δέν έχει ούτε δοσση ούτε καν στοιχειώδη ψυχολογία, ούτε καν πνεύμα στο διάλογο. Μερικές σκηνές: ποσα-λπών τó νέλιό, τó εύκολο μόνο γοντρο γέλιο τού έν-τελώς έξώτεσικά κι' άνόητα άστειού. ‘Η σάτυρα πε-ρισσέεται μέσα στην πλοκή τή γασανθηριστική σέ σάθε βενέλινη άπερέττα. Ένα μπρόδεμα μόνο πού κάπεται στο τέλος όποσδήποτε μ' ένα γενικό νάμα. ‘Όλα τά πάσπατα παντοσιούνται, χωρίς νά μπορεί κανένας νά καταλάβει ούτε πώς γκοσειίζονται άπότσια έ-τα εύκολα όλα τά ευτάδια, ούτε γιατί άναπύθησαν. Λέν ήπάουει γιατί. Κι όλα σήτά γίνονται σέ γάτοιο άστανσιμνó Βασίλειο τής Γερμανίας ή τής Αύστριας, όπως στις περισσότερες άπερέττες. Κ' είναι και με άπερέττα με πολλή μαζά και ό Μήπως τó Σινι-κούλιο τού ‘Οδείου θεμοσι τó θέατρο σχολείο ήθη-πς, ήθη-πς πού τή νούθει για σήτη έντελώς στενά: Μήπως καίτσει τήν κωμωδία είδος πού άσάνετο και κατώ-τορα κ' έπειδή ένα θέατρο πρέζει νά σπύζει και κω-μωδίες, κ' έλασμοίς κωμωδίες, διαλέγει τούτάσπιτε τó πού άστανσιμνó με άστανσιμνó. Μόνο με άπε-ρέττα άσπύσιμν έξυμεί τήν άπόσση τού νά ποσα-παρά ή άλλους Διπλωμάτες και με έβδουάδα πού δ' εππύσιμν ‘Αμεινανός. Γιατί νά μην πινυτεί με καλήν κωμωδία: Τά κωμωδία κενικά τó κωμωδία, θάσση είναι πού με είδου πού έστανσιμν, πού τσα-νιά, αλλά με τις έλασμοίς κωμωδίες κανένας δε πινυάσπιτε με τού έλλοιου. Λέν είναι κ' ό καλλί-νός πού άστανσιμνόσμε, ούτε έσση κωμωδία κωμωδία, αλλά είναι τούτάσπιτε κωμωδία κ' άστανσιμνόσμε με χάρη, λεπτότητα, με άδιάκοπους σινιούθες

έξυπνάδας. Δέν είναι τó απόλυτα φιλολογικό άπαραίτητο παινία, χρειάζεται όμως παινία το υχεικό.

Κ' ίσως να μίν υπίθε να λυπείται κανένας μιά, ούτε να κρίνει, ούτε να παρατηρεί, ούτε να κριθεί, για την εκλογή των έργων, μια που τούτο υλοφάνερα δείχνει το κείαυρο του δούλου πώς του λείπει κανένας κριση, καλλιτεχνική, άκομα και λογική, τούτο υλοφάνερα, που κι αν κλοπτε υμπεξει κ' ένα κομματι σωσία, δέν μπορεί παρα να είναι τυχία. Την επελψη κανέ κρισης, μια αουγώρετη άουμφορία, υειχνει και η γλώσσα. Η μεταφώρηση τού «Μεγάλου Διπλωμάτη» είναι έλεεινη, δέν κωμίζει κανέναν υδουσία, υυ.ε είναι δυνάτο, για ένα τέτοιο εργο μια μεταφώρηση δημιουργική, άλλα τουκαχιστω ας μίν είναι υιεγνη, υφυλή, κω.ε. έκφραση, χωρίς μουσική. Μιά μίχτη γλώσσα με τιση στην καθαρεύουσα, όπως το υειχνει κι ό τίτλος «Μέγας Διπλωμάτης», δέν ύποφέρεται σήμερα. Άλλά να ειταν καλύτερα να παρουσιάζει πάντοτε έστω και ύπερκαθαρεύουσα το θέατρο τού 'Ωδειου, παρά να παιζει κωμικα χωρίς καμιά προσοχή, χωρίς κανένα κριση, σέ όποια γλώσσα θέλησε υ υιαυτικός μεταφωριστής. Τό 'Ωδειό δέν έχει ορισμένο προγραμμα, δέν άκολουθεί έναν ένιαίο δρόμο.

Γιά τó «Μεγάλο Διπλωμάτη» δέ θάξιζε βέβαια να γίνει λόγος, α δέν είχε παιχτεί τόσο σωστά, λεπτά κωμικά, ευγενικά, α δέν είχε παρουσιάσει ένα σύολο στο παίξιμό του άρμονικο κι ομορφό σέ κάθε σχεδόν λεπτομέρεια, α δέν είχε έμφανιστεί ό θύσιος τού 'Ωδειου τέλειότερος, παρα σέ όποια άλλη του παρίσταση. Άποδειχεται ότι αν η Διεύθυνση τού 'Ωδειου ήθελε να καταλάβει πώς για καιρό άκόμα τρεπεί να άνεβάξει μόνο έργα εύκολα (και ύστερα σ.γ.ά και βαθμιαία τά πύ θαρία), έργα άπλά άλλα και κάποια άξία, θά μπορούσε να δημιουργήσει θέατρο στην 'Ελλάδα. Θά άνάδειχταν και τούς ηθοποιούς περισσότερο, γιατί η άνοησία και τó κούφιο τού «Μεγάλου Διπλωμάτη» έξεφτε πολύ από την προσπάθειά τους, τó άφυολόγητό του τούς έμπόδιζε να διαπλάσουν ένα χαρακτήρα.

Ο κ. Κοντογιάννης έπαιξε τέλεια. Τό ντύσιμό του, κάθε του κίνηση, κάθε του στάση, κάθε άπόκρωση τής φωνής του, ειταν μελετημένη και φυσική. Σέ κάθε του ρόλο παρουσιάζετα, άλλιωτικός και πάντοτε άληθινός, γιατί μπαίνει έντελώς μέσα στο πρόσωπο που παίξει. Τό νιώθει, τó αιστάνεται, δέ διακρίνεται καμιά προσπάθεια, παύει να είναι ό έαυτός του, γίνεται 'Εκείνος. Άν έργαστεί άκόμα, θά γίνει πολύ μεγάλος, λε.πός κωμικός, «χαρακτηριστής». Οί άνθρωποι, που τούς έκανε η Φύση άστείους γ.ά τούς άλλους, δέν τó ξέρουν, πιστεύουν με πεποίθηση στη σοβαρότητά τους. Ο κ. Κοντογιάννης ούτε στιγμή δέ δείχνει πώς έχει συνείδηση ότι είναι κωμικός. Κι α στο «Μεγάλο Διπλωμάτη» φαίνεται πώς ίσως παρουσίασε τόν Μπέκερς λίγο ύπερβολικά γελοίο, γιατί μένει έντελώς άκατανόητο πώς τόν έρωτεύεται η βαρώνη, ενώ τόν περιγελά, — είναι κι άπλός άστος και σ' αυτόν τούς κίβλους έχουν σημασία όι τίτλοι— δέν φοβόιγε αυτός, άλλ' ό συγγοσφέας. Έτσι κωμικό τόν ήθελε ό συγγοσφέας, πόν ήθελε άκωιδώς όπως τόν προσήλασε ό κ. Κοντογιάννης, φαίνεται καθαρά, άλλ' ήθελε κ' ένα γενικό γάμο στο τέλος κι άδιαφο-

ρησε για την πιθανότητα.

Η κ. Άλενη-Καλλι (Βαράνη) έπαιξε ευγενικά, λεπτά, κι άρμονικά, όμως πολύ ψυχρά. Έμεινε να να ελαητε — μια δέν είχε κι υικύ. Είχε ένα ρόλο μεγάλο, χωρίς καμιά ομοψη, κανένα νοήμα, αου.ρ.τιση κι αψυχολογητό, έντελώς αγνώμονα κριμα να αδικείται ένα ταπανιο τούτο κείτο κι άρμονικό που και προχτες υιακρινόνταν και που τούτο κούουσία είχε ανυδελχει περιό σιο μικρό Έυολφ. Το νύσιμο της όμως έπρεπε να ειταν πολύ κιο περιποιημένο. Δε γυρεθεί κανένας πολυτελεία, άλλα τουναντιο καλλισησια. Έχει τιση σημασία κ' η εξωτερική εμφάνιση γιά όλους, και ιδιαίτερα για τις γυναίκες.

Η κ. Ζερουο μόνο σε λίγες σιγμες, στην άρχή, εύτυχως πολύ λίγες, προσπαυουσε να είναι παρα κολύ κριση, κι ούτε ειταν αναγκη, και τισε υιακρινόνταν καποια προσποίηση. Ύστερα, σχεδόν άμεως, τήν έχασε κ' έχυσε στη σκηνή τούτο ζωντανά όλη τήν υρημ, όλη τη ζητηυηία, όλη την αφέλεια, όλη τη χαρά του γερμανικού υυαυουα.

Ο κ. Τσιτσιλιάνος ίσως ύπερβολικά πιά έξωτερικά άτάραχος, άκομα κ' η φυσ.ογναμια του δέν εκφράζει σχεδόν τίποτε, γοητεύει με τó τόσο του συγκατημένο του παιξιμο γιαυ καιυρθώνει με αμυρες έντελως έκδηλώσεις να φανερώνει τή δυναμη πύ κλείνει μέσα του. Σέ ρόλο jeune premier σε μπορεί να έπιτύχει. Ίσως και να μίν μπορεί να παιζει καθόλου μεσημβρινό, υυτε κán γαλλικό, οράμα. Είναι σάν πλάσμένος για Ίψεν. Στο «Μεγάλο Διπλωμάτη» είχε συμμορφωθεί όσο μπορούσε με τόν άσημαντιό του ρόλο, χάνονταν όμως όλη η δύναμή του και η τέχνη του.

Ο κ. Δεστούνης είχε κι αυτός, για πρώτη φορά, άρκητή φυσικότητα κ' εύλυγισία, τού έλειπε όμως όλότελα η μεγαλοπρέεια, τó άριστοκρατικό, τ' άπαραίτητα σ' ένα διπλωμάτη. Πισω απο εξω.ρειτική επιβλητικότητα, άκριβώς γιατί είναι κούφιος, πρέπει να κρύβει ό «Μέγας Διπλωμάτη» τήν άπεριόριστή του δλακεία.

Η δ. Κωνσταντίνου έπαιξε τó μικρό της ρόλο τής ύπηρετριας πολύ λεπτά, χωρίς καμιά παρατονία. Ά θέλησει βαθμιαία μόνο ναυ.πτιχτεί, να μη διαστει, να μη διάσει τόν έαυτό της, ύπόσχετα μιά πολύ καλή εξέλ.ξη.

Γιά τόν κ. Συριόπουλο (Δούκας) δέν αξίζει, για τήν ώρα τούλάχιστο, να γίνεται κán λόγος, κι ούτε έπρεπε να παρουσιάζετα στη σκηνή. Μοιάζει τόσο μίζερος κ' η φωνή του είναι άτονη και τρέμει.

Η σκηνοθεσία όμοια στις τέσσερες πράξεις, ένα σαλόκι, ήταν μάλλον όμορφο, αν και τó καθαυτό σκη.νικό, όι τοίχοι και τά έπιπλα, δέν ειταν ούτε κán μέτρα. Μά κάποιο γούστο στην τοποθέτηση αυ.άν τών έπιπλων, στην κατασκευή λίγων άμπαζούρ και μαξιλοριών, κάποια έπιμέλεια, που γ.ά πρώτη φορά τήν έδειξε τó θέατρο τού 'Ωδειου, κατώρθωσε άμέσως να ούσει ένα τόνο αισθητικό.

Κρίμα, με όλη τήν καλή θέληση, με όλα τά καλά στοιχεία που κατέχει, να μίν έχει κατορθώσει τó θέατρο τού 'Ωδειου να δώσει άκόμα ούτε μιά καλή παράσταση, να παρουσιάζει κωμικάτα σάν τó «Μεγάλο Διπλωμάτη».

ΜΟΥΣΙΚΗ

Β' Συναυλία Στρατιωτικής Ορχήστρας

— Τῆ Δευτέρα τάξιμα δόθηκε στό Δημοτικό ἡ δευτέρα συναυλία τῆς Στρατιωτικῆς Ὀρχήστρας. Τό οργανωτικό ταλέντο τοῦ κ. Καλομοίρη καί ἡ ξεχωριστή μουσική του μόρφωση κατώρθωσε καί αὐτήνη τῆ φορᾶ, νά μᾶς παρουσιάσει κάτι τό ἀρτιο γενικά, χωρίς μουσικά παραπατήματα, μᾶ βασισμένο ἀπόλυτα στήν ἀντίληψη τῆς Τέχνης καί μέ τήν ἴδια κεντρική ἰδέα, σάν ἓνα λάϊτ μοτίβο, σ' ὅλη τῆ συναυλία.

Ὀγδόντα σχεδόν ὄργανα, φιλοδολεμένα καί στή θέση τους τό καθένα, ἐχτελέσανε συνθέματα Γάλλων μουσικῶν, ἀντίθετα ἀπ' τήν πρώτη συναυλία, πού μᾶς παρουσίασε ὅλο Γερμανική μουσική. Τό πρόγραμμα εἶχε Ντεμπυσί, Παλαντίλ, Ραβέλ, Μασσενέ καί Σαρπαντιέ. Κάτι τό ἀπόλυτα ἰσορροπημένο χαρακτηρίζε τὰ συνθέματα. Λιτή, εὐγενικά μουσική, καθαρῆ στήν ἔκφραση, χωρίς ρητορικές, χωρίς μελοδραματισμούς, ἀγγίξε τήν καρδιά, συνέπαινε τό νοῦ, γήτευε τήν ψυχή ὡς τὰ κατάβαθρά της. Ἡ «Σερναδά» μάλιστα τοῦ Σαρπαντιέ, μέ τό λυρικό τραγούδι τῶν βιολοντσέλλων, δύσκολα θά λησμονηθεῖ ἀπ' ὄσους τήν ἀκουσαν. Εἶναι ἀληθινὸ διαμαντάκι, ἀστερένιο καί λαγαρό, στό μουσικὸ στερέωμα. Τό μοτίβο της, πού ξανάρχεται πάλι στό πλούσιο φινάλε «Νάπολι», γεννεῖ τόση χαρὰ καί τόση ἀλλεργίδα στήν ψυχή, πού κλείνοντας τὰ μάτια, ὀνειροσέρνεις τῆ φαντασία σου ὡς τῆ γόνιμη σέ μουσικά ἀστήματα Ἰταλία, ἀπ' ὅπου καί ὁ Σαρπαντιέ ἐμπνεύστηκε τήν εὐτυχισμένη αὐτῆ σειρά, πού τήν χαρακτηρίζει μέ τό γενικό τίτλο «Impressions d'Italie».

Στῆ δεύτερη αὐτῆ συναυλία εἶχαμε τήν εὐτυχία νὰ φύσουμε, πλάι στή φωνή τῆς Κας Φωκά καί τήν ξεχωριστὴ φωνή τῆς Ἀδας Ἡλέτρας Γεωργιά. Τραγούδησε μέ συνοδεία τῆς ὀρχήστρας τήν «Πατρίδα» τοῦ Παλαντίλ καί τό «Σιντ» τοῦ Μασσενέ. Ἐκεῖνο πού μᾶς ἔκανε αἴσθηση, εἶναι ἡ δροσεράδα καί ὁ πλούσιος λυρισμὸς τῆς φωνῆς καί ἡ θαυμαστὴ τέχνη στό συγκράτημα τῆς φωνῆς καί στόν ἐξάστερο χρωματισμό.

Π. Δ. Τ.

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

«Ἡ Νίκη», ποίημα τῆς Κοντέσσας ντέ Νοάιγ, κ' ἡ «Μαράκλωση» τοῦ Σαβιέρ ντέ Μαγαλλόν. — Τὸ Μυστικὸ τῆς Εὐτυχίας.

— Ἐνα ἀπὸ τὰ πιδὸ δύσκολα πράματα, τουλάχιστο στοὺς καιροὺς μας, — γιὰτὶ δὲν ξέρομε ἀν ἦτανε τὸ ἴδιο καί μέ τοὺς ἀρχαίους, — εἶναι νὰ γράφει ἓνας ποιητῆς ἓνα ποίημα πού δὲν τὸ ἔχει ἐμπνευστεῖ καί ἀκόμα πιδὸ δύσκολο, ὅταν τοῦ τὸ παραγγεῖλει κανένας γιὰ ὄρισμένο σκοπὸ καί ὄρισμένη ἡμέρα. Ὅμως ἡ συνήθεια δὲν παύει καί οἱ ποιητῆς δυσκολεύονται, δὲν ξέρω γιὰτὶ, νάρηθοῦνε καί ἔτσι ἡ ποίηση πλουτίζεται μέ μερικά ἄψυχα στιχογραφήματα, πού, χάρη στῆ ἔρασιμένη ὑπογραφή τῶν ἔχουν πολλὲς φορὲς ἀπὸ κάτω τους, ζοῦνε περισσότερο ἀπὸ ὅτι πρέπει, δηλαδή περισσότερο ἀπὸ μιὰ μέρα: αὐτὴν πού γεννήθηκαν νὰ θνήσκουν. Κι' αὐτὸ εἶναι κατὰ τὸ πιδὸ δυσάρεστο γι' αὐτοὺς πού ἀγαποῦνε τὴν ποίηση, καί ἀκόμα περισσότερο γιὰ τοὺς ποιητῆς τους, πού θά τοὺς ἀκολουθοῦνε, καθὼς οἱ ἁμαρτίες τους, καί μετὰ τὸ θάνατό τους. Τέτοιος λογουχάρη εἶναι ὁλόκαιρος ὁ τόμος τοῦ

Ρισπέν «Ποήματα στό διάστημα τοῦ πολέμου», πού γι' αὐτὸν ἔχομε μιλήσει ἀπὸ ἐδῶ κάμποσες φορὲς.

Ἡ ποιήτρια Κοντέσσα — τί τοὺς θέλουν πιδὸ οἱ Γάλλοι τοὺς τίτλους, πού δὲν ἔχουν πιδὸ κανένα νόημα; — Ντέ Νοάιγ, βρέθηκε στήν ἴδια δύσκολη θέση, ὅταν ἡ ἐφημερίδα «Ἐξέλιος» τῆς ζήτησε ἓνα ποίημα γιὰ τῆ φετινὴ γαλλικὴ ἐθνικὴ γιορτῆ, πού πανηγυρίστηκε ὡς ἐξαιρετικὴ ἐπισημότητα καί μεγαλόπρεπη παρέλαση τῶν σωματικῶν στρατῶν κάτω ἀπὸ τὴν περιφρημὴ θριαμβευτικὴ ἀψίδα, στό Παρίσι. Κ' ἔστειλε ἓνα ποίημα μέ τὸν τίτλο «Νίκη». Ὅμως, κάτω ἀπ' αὐτὸν τὸν τίτλο, δὲ βοῖσκει κανένας τίποτα σχετικὸ μέ τὸν πόλεμο καί μέ τοὺς νικητῆς. Γιὰτὶ ἡ νίκη τῆς λυρῆς Νοάιγ εἶναι ἡ νίκη τοῦ πνεύματος καί ἡ βασιλεία τῆς εἰρήνης τοῦ κόσμου:

«Ὁ εἰσοσιὰ τῆς γῆς, ὃ γιορτῆ τῶν περισσεριῶν, κέρυγμα πού θανέβει πρὸς τοὺς ἀνοιγτοὺς οὐρανοὺς, ὅταν ἡ Γαλλία θά φωνάξει γιὰ νὰ πρῶσιν κάτω τὰ ὄπλα: «Ἡ καρδιά μου ἔχει κηρύξει τὴν εἰρήνην στόν κόσμο!»

«Ὁ εἰσὸν, ὃ ἄγιε γαλανὸ οὐρανὸ, ὃ κλαρὶ τῆς ἐλίας, ὃ νλνὸ πανηγύρι τοῦ κόσμου ὅπου βοῖσκει ὁ Μισελέ, — ἰδοὺ πού φτάνει ἡ ἀνοιξη τῶν λαῶν. σὰ νὰ τὴν κάλεσε ἡ πλατεῖα ἀγάπη τοῦ Οὐγγῶ».

Βέβαια οἱ στίχοι αὐτοί, πού εἶναι πολὺ πολὺ ἀνώτεροι ἀπὸ τοῦ Ρισπέν, δὲν ταιριάζουν τόσο καλὸ μέ τὴν περίστασι ὅπως ἐκεῖνοι. Πολλοὶ θένε νὰ ποῦνε πρὸς ἡ ποιήτρια τοὺς ἔχει γράφει τρὶν κὰν νάρχισι ὁ εὐρωπαϊκὸς πόλεμος καί αὐτὸ εἶναι πολὺ πιθανὸ.

— Αὐτὸ τὸ κῆρυγμα τῆς εἰρήνης τῆς Κας Ντέ Νοάιγ, ἔξὸν τοῦ βέβαια δὲν μπορεῖ νὰ ταιριάζει ἔνα πανηγύρι καί μιὰ θριαμβευτικὴ παρέλαση, εἶναι ἓνα ποίημα γεμάτο ἀλήθεια: καί ἡ ἀλήθεια του δὲν εἶναι στήν παγκόσμια εἰσὸν, πού ποτὲ δὲ θά γίνει, παρὰ στῆν ἐλπίδι της, τὸ αἰώνιο καί πανῶριο. Ὅμως ὁ ποιητῆς Σαβιέρ ντέ Μαγαλλόν νόμισε πρὸς ἔποπε νὰ νὰ κὸ ο ὄ σ ε ι τῆς ἰδέας τῆς Κας Ντέ Νοάιγ, καί τῆς ἀπάντησε ἡ ἓνα ποίημα — «Παράκληση», — ὅπου γράσει τῆς γνῶμης του σὲ ἀλεξανδρινὸς στίχους καί πλούσιες ῥίμες:

«Ἀρκετοὶ θά ποῦνε: «Κοίταξε τὰ παιγνίδια! Ἔλα στὸ γορὸ!» στὸ παιδί τοῦ ἀεικλήτου τοῦ του οὐρανοῦ, Ἐσὺ, δυνάμωσε μέ τοὺς ἀντρίκους οὐρανοὺς σου τὸ νικητῆ πού πρέπει νὰ νικάει, δίχως ποτὲ νὰ κουράζεται».

Βέβαια, οὐτὲς εἶναι ἰδέες πού μπορεῖ νὰ συζητηθῶν. Ὅμως γιὰτὶ μέ ρυθμὸς καί μέ ῥίμες;

Ἡ ποίηση, πού στοὺς συμβολιστῆς εἶχε βρεῖ τὴν ἀπόλυτη λειτεριά της, καί πού ἴσως τὸ εἶχε παρακάνει μέ αὐτὴν, κιντυνεῖ τώρα νὰ δουλωθεῖ στῆς διάφορες ἰδεολογίες. Κι' οἱ κριτικοὶ ἐνδιαφέρονται περισσότερο γιὰ τῆς γνώμης τοῦ ποιητῆ παρά γιὰ τὴν ὁμορφιά τῆς ποίησός του. Τουλάχιστο αὐτὸ γίνεται στό Παρίσι. Ἐχει, βλέπεις, καί ἡ νίκη τὰ κακά της.

— «Τὸ Μυστικὸ τῆς Εὐτυχίας»: μ, αὐτὸν τὸν πολὺ ἐλκυστικὸ τίτλο παρουσιάζει ὁ Ἄγγλος συγγραφέας, Ἐδμόντος Χόλμς τὸ βιβλίο του, ὅπου γυρεύει νὰ μᾶς λύσει τὸ αἰώνιο μυστικὸ. Ὅμως τί εἶναι αὐ-

τυχία; Νά νοιάζουμε τὸν ἑαυτὸ μας εὐτυχισμένο. Καὶ τότε νοιάζουμε τὸν ἑαυτὸ μας εὐτυχισμένο; Ὁ συγγραφέας ἀποκρίνεται: ὅταν ἔχουμε τὸ αἴσθημα πὼς εἶμαστε καλά, τὸ «εὐ ἔχειν». Καὶ γι'αὐτὸ παίρνει γιὰ βάση τοῦ β βλίου του τὸ ἀξίωμα πὼς ἡ ὕγεια καὶ ἡ ἀρμονικὴ ἀνάπτυξη εἶναι ἡ πηγὴ τῆς εὐτυχίας καὶ πὼς «κάθε προσπάθεια νάποχτήσει κανεὶς εὐτυχία μὲ ἄλλη μέθοδο, κληρώνοντας τὴν ἀπόλαψη, λογονυχάρη, ἢ τὸν πλοῦτο, ἢ κοινωνικὴ θέση, ἢ δόξα — εἶναι καταδικασμένη νὰ χρεωκοπήσει».

Τὸ β βλίο παρουσιάζει πολὺ ἐνδιαφέρον καὶ γεννᾷ ἢ καλύτερα ξυπνάει διάφορα ζητήματα, — ἅλτα, γιὰτὶ ὁ ἀνθρωπος γυρεύει νὰ γενικέψει, ἐνῶ ἡ ζωὴ καὶ ἡ αἴσθη δὲν τὸ ἔδωκε τέτοιο ποῦμα, — μὰ καὶ πολὺ ἰντριγκάντικα, γιὰτὶ μᾶς ἀνγίζουν ἐκεῖ πού μᾶς πονεῖ περισσότερο. Κι' ἀκοιῶς γιὰτὶ παρουσιάζει τέτοιο ἐνδιαφέρον, καὶ γιὰτὶ ὁ συγγραφέας ἔχει κάτι διαφορετικὸν νὰ μᾶς παρουσιάσει, γκοουίζοντας πολλὰ εἰδησιὰ πού ἀπὸ σίγητες λατονεῖ ἡ ἀνθρωπότητα, τὸ βιβλίον τοῦ Κ. Χάιλις δὲ δοῖκε μεγάλη ἐπιδοκιμασία ἀπὸ τὰς κριτικὰς τῆς πατριῆς του. Κι' ἀκοιῶς γιὰ τὸν ἴδιον λόγον τὸ ἀνγλὸν περιοδικὸν «Φιλολογικὸς Κόσμος» λέει πὼς «εἶναι, δίνας ἀμικιολία, προσωπομενία νὰ εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ βιβλία πού θὰ ἐπιδράσῃν περισσότερο στὴν ἐποχὴ μας».

Ἡ Κοινὴ Γνώμη τὰ «Ρουμπαγιὰτ»,

Φίλε Νουμά,

Ἀφοῦ πρῶτα εὐχαριστήσω τὸν «Τουρκομαθῆρ» γιὰ τὰ κολακευτικὰ λόγια πούχε τὴν καλωσύνη νὰ γράψῃ γιὰ τὸ βιβλίον μου, τὸν παρακαλῶ πολὺ νὰ πιστέμει πὼς προτίμησα τὸ ἀπλό «Ρουμπαγιὰτ Ὀμάρ Καγιὰμ» καὶ τὸ «Ταμάμ» σκέτο, γιὰτὶ σ' ὅλες τις ἐρμηνείες, γαλλικὲς καὶ ἀγγλικὲς, (καὶ εἶναι κάμποσες, ἐγὼ μονάχα θάχω καμιὰ δεκαπενταριά), δὲν ἀναφέρουν τὸν τίτλον τοῦ «σοφοῦ» οὔτε γιὰ νὰ ποῦνε τὸ «τέλος» θεωροῦν ἀπαραίτητο νὰ βάλουν καὶ τὸ «Shud». Καὶ τὰ περισσότερα ἀπὸ τὰ ἔργα αὐτὰ εἶναι γραμμένα ἀπὸ ἀνατολιστῆς, καὶ μάλιστα ἀνατολιστῆς μὲ μεγάλο κῆρος.

Ὁ φίλος Ταγκόπουλος, μού εἶχε κάποτε πεῖ καὶ γιὰ τὰ «Ρουμπαγιὰτ», ὅταν τὰ δημοσίευσεν πρὸ τεσσάρων περὶπου χρόνων στὸ «Νουμά», πὼς φίλος τοῦ ἀνατολιστῆς, (ἴσως νᾶναι ὁ ἴδιος ὁ «Τουρκομαθῆς»), τᾶθελε νὰ γράφονται «Οἱ Ρουμπαγιὰτες», καὶ ἴσως νᾶχει δίκιο, γιὰτὶ φαίνεται (ἐγὼ δὲν εἶμαι ἀνατολιστῆς), πὼς οἱ πληθυντικοὶ εἶναι θηλυκοὶ στὰ ἀραβικὰ, καὶ τὸ περσικὸν Ρουμπαῖ (τετρασύττιχο) γίνεται ἀπὸ τὸ ἀραβικὸν ἄρμα, πού θὰ πεῖ τέσσερα, (ἂν καὶ τᾶρσενικά τὰ γράφει τὰ ρουμπαγιὰτ ὁ μεγάλος ἀνατολιστῆς Darmesteter).

Ὁμολογῶ πὼς «οἱ Ρουμπαγιὰτες» καὶ περισσότερον μάλιστα τὸ «Χαγιὰμ» ἀντὶ τοῦ Καγιὰμ, μ' ἔκαναν καὶ σταμάτησα, ὡσπὺ στὸ τέλος πῆρα τὴν ἀπόφαση νὰ τᾶφήσω: «τὰ Ρουμπαγιὰτ τοῦ Ὀμάρ Καγιὰμ» γνωστὸ πια τόσα χρόνια στὸ χαλασμένο μας ἀντὶ ἀπὸ τὴν εὐρωπαϊκὴν προφορά.

Αὐτὰ λοιπὸν εἶναι... «τὰ λαθάκια» πού ἔχω τὴν τιμὴν ὅτι τὰ διέπραξα μαζί μὲ τὸσους ἄλλους

ἀνατολιστῆς καὶ ἐρμηνευτῆς τοῦ Καγιὰμ, ἀπὸ τὸ μεγάλο Φίτς Τζέραλδ ὡς τὰ σήμερον!

Κι' ἐπειδὴ κουράστηκα, σὲ εἰδοποιῶ, φίλε Νουμά, ὅτι θάζω τελεία καὶ παῦλα στὴν κουβέντα αὐτὴ καὶ γιὰ νὰ πῶ πῶ ἐκφραστικά:

TAMAM MIPA-TANTI . . .

Μαρτίου 27 Ἰουλίου 1919

Μὲ ἀγάπην

ΚΩΣΤ. ΚΑΤΣΙΜΠΑΛΗΣ

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Σμόλκα Καὶ ἡ «Πεντάμωρη» πολὺ καλὴ καὶ θὰ δημοσιευτεῖ. Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὸ γράμμα σου, καὶ εἶναι μερικὰ πού θὰ ἐπ'επε νὰ τὶ διαβίωσιν μερικοὶ, πού ἀντὶ νὰ μᾶς κατηγοροῦνε τελεσιπνεῦν πὼς λαθεύουμε στὴν κρίση μας μὴ δημοσιεύοντας τὰ ἔργα τους, μὲς συγκοινωνοῦνε πὼς εἶμαστε μεροληπτικοὶ. Γι'αὐτὸ τέτοια λόγια εἶναι καὶ τὰ παρακίτω μὲς ἀντὶ σου βίζουν καὶ μᾶς δίνουσι θ' ἄρρος: «... Ἡξέρα — καὶ αὐτὸ εἶναι πού ξεχωρίζει καὶ τιμᾷ τὸ «Νουμά» — πὼς δὲ θὰ λογαριάσετε, ἂν ἔχετε, πὼς εἶμαι καὶ πὼς δὲν εἶμαι, μὰ πὼς θὰ κριτίζετε μόνον, ἂν αὐτὸ πού στέλνω ἀξίζει κριτικὴ ἢ δὲν ἀξίζει τίποτα...» κ. Ἄσ. Γριν. Ναι, εἶσαι εἶναι καλύτερο, καὶ θὰ δημοσιευτεῖ. — κ. Τ. Φίτς. «Ὁ ἀνδραπυ καὶ ἔσας «Θάνατος» ἴσως κινεῖται πρὸς κινελλὸν μᾶς, ὅχι ὅμως οἱ «Χασιποπότες». ἴσως τοὺς ἔχει γιὰ νὰ τοὺς διαβίωσει κανένας ἀπὸ οὓς συντάκτες μας. Θὰ ῥηθίσουμε καὶ θὰ σοῦ ἀπαντήσομε. κ. Ἀρχ. Χιλ. Σόλιν. — κ. Ἀσμ. Ἀίτην Οἱ σπινδῆ; καὶ εἶναι μῆλλον ῥητορικὸν ῥήμα. — κ. Χ. Στ. Ἡ διεύθυνση πού ζητῆς εἶναι: Berlin Mariendorfer Dorfs r. 19. Bei Schläger. κ. Ἀημοδιδάσκαλο. Περαία. Δὲ διαβίωσιν τὴ διέλεξι πούκανε ὁ ἐπιθεωρητῆς σου γιὰ τὸ νεοελληνικὸν διήγημα στὸ συνέδριον τῶν ἑπιθεωρητῶν. Μὰ γιὰ νὰ μιλήσει μὲ τὴν ἀγνοία ἢ πολὺ ἀμελέτης θάταν. ἢ πολὺ κακόπιστος ἔξῃν ἂν ἤθελε νὰ πικρήσει σοῦλε μὴ στὸς ἀνώτεροὺς του. — κ. Ἐλ. Γ. Ἡ διεύθυνσή του εἶναι: Mr Jean Psichari, Séna. Paris. Ἐκεῖ νὰ στέλνεις τὰ βιβλία σου, καὶ ἐκεῖ ἔχουνε χρέος ὅλ' οἱ Ἕλληνας; ἐκδοτῆς νὰ στέλνουν τὰ βιβλία τους, ἀφοῦ ἡ Βιβλιοθήκη τοῦ Ψυχῆ γιὰτὶ ἔχει στὴ Γαλλικὴ Γερουσία, καὶ εἶσαι τὴ Ἕλληνικὴ βιβλία θὰ παίρνουνε θέτη διπλὰ τιμητικῆ.

ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

MERCURE DE FRANCE (16 Νοεμβρ) — *Penè Νουμά* — κ. Γιὰ τὸ μουσικὸν ῥυθμὸν — *Πιέρ - Λονίς Ντουάτρ*; Ποιήματα: *Ζωζέτ Λευπλάν*; Γιὰ τὸν κινήματογράφον. — *Επιθεώρηση τοῦ Δεκαπενθημέρου.*

ΧΙΛΙΑ ΔΥΟ πράματα διαλεχτὰ βρίσκετε στὸ μικρὸ ἀλλὰ θαυματουργὸν κατάστημα τοῦ κ. ΑΝΤΩΝΗ ΔΑΜΙΑΝΟΥ (ὁδὸς Ἀριστείδου 12). Δηλ.: χαρτὶ γραφομηχανῆς, ἐμπορικὰ χαρτὰ χαρκαωμένα καὶ μὴ εἰς διάφορα σχήματα καὶ βάρη, πανιὰ διβλοδετικὰ πρῶτης ποιότητος, ὅλα τὰ εἶδη γραφικῆς ὕλης, μεγάλῃν παρακαταθήκην χάρτου τυπογραφικοῦ διαφόρων σημάτων χρωμάτων καὶ ποιότητων, τσάντες, σιγαροβήκες πέτσινες, πορτ-μονέ, σαποῦνια ἀρωματικά, διαλεχτὰ ἀρώματα κτλ. κτλ. καὶ ὅλα εἰς τιμὰς χαμηλὰς ΧΟΝΔΡΙΚΗΣ ΠΩΛΗΣΕΩΣ

ΔΗΛΩΣΗ

Ὅσοι παρακολουθοῦν τὸ ΔΟΝ ΚΙΧΩΤΗ καὶ ὅσοι θέλουν νὰ τὸν διαβάσουν τώρα καὶ δὲν ἔχουν τὰ πρῶτα φύλλα, μποροῦν νὰ τὰ ζητήσουν ἀπὸ τὴν ἐταιρείαν «Τύπος» καὶ θὰ τοὺς τὰ στείλει ἀμέσως.

“ΤΥΠΟΣ,”

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΥΠΟΓΡΑΦΙΑΣ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΚΙΜΩΝ Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ & Σ^Α

ΑΘΗΝΑΙ

ΟΔΟΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 3.

ΚΛΑΔΟΙ:

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΛΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΒΙΒΛΙΟΔΕΤΕΙΟΝ
ΛΙΘΟΤΥΠΙΑ
ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΙΑ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ
ΔΗΜΟΣΙΕΥΣΕΙΣ

Οί κάτωθι ανταποκριταί μας ἔχον παρὰ λάθει τὰ μέχρι σήμερον ἐκδοθέντα διβλία μας καὶ παρακαλοῦμεν ὅσους θέλουσιν νὰ τὰ ἀγοράσουν νὰ ἀπευθύνωνται εἰς αὐτούς

Ι. Ἀθανασόπουλος — Ἀμαλιάς	Ἀδ. Παπαδάτου — Κέρκυρα
Στ. Ἀλεξίου — Ἡράκλειον	Ι. Παπαδόπουλος — Ἀμφισσα
Π. Ἀνδροῦτσος — Κιάτον	Ἀδ. Παπακωνσταντίνου — Λάρισα
Σ. Ἀρθουρίου καὶ Σία — Μεσολόγγιον	Ἀλ. Παπανικολάου — Γρεβενὰ
Αρ. Γ. — Σέρραι	Λ. Παπαφιλίππου — Καλαμπάκα
Ν. — Βέρροια	Χατζηγεργόρης Πιτένης — Κοζάνη
Ι. — Πύργος	Διον. Σαλαμπάσης — Λιγούδιστα
Π. Βαγενᾶς — Ἰωάννινα.	Νικ. Σαράντου — Καρλόβασι
Γ. Γκαργκατσούλιας — Σιάτιστα	Β. Σέεσρλης — Μυτιλήνη
Λ. Γραμματικός — Γεντισὰ	Νικ. Σολωμὸς — Ληξίτριον
Σ. Διαμαντόπουλος — Καβάλλα	Εὐάγ. Σπανδάγος — Ρεθύμνη
Ἡλιάδης καὶ Σῶμος — Πειραιεὺς	Π. Σταυρόπουλος — Τρίπολις
Ἀλ. Καβαλλιεράτος — Καλάμαι	Σταυρινὸς καὶ Σία — Κάϊρον
Φρ. Καλουτᾶς — Σῦρος	Μ. Τριανταφύλλου καὶ Σία — Θεσ/νίκη
Γ. Κασκούτας — Ξυλόκατρον	Ν. Τσιρίμπασης — Λευκάς
Ι. Κοκόλης — Μύκωνος	Ἀντ. Τημελῆς — Ἄργος
Ἀν. Κορόλης — Μεγαλόπολις	Ν. Τορναρίδης — Λεμεσὸς
Ι. Μιχαλακῆς — Μεσσήνη	Στ. Τσιρογιάννης — Ἀμφιλοχία
Ε. Μιχαλόπουλος — Κόρινθος	Λ. Φράγκος — Ναύπακτος
Δ. Μαλλοῦχος — Δημητσάνα	Νικ. Φιριπιδῆς — Ἀλεξάνδρεια
Κ. Μαυροειδῆς — Λαμία	Γεώργ. Χολέβας — Τρίκαλα
Γ. Μπήκας — Ξάνθη	Γ. Φορτσάκης — Χανία
Δ. Νομικός — Ζάκυνθος	Γεώργ. Χαβιάρας — Χίος
Γ. Ὀρειανὸς — Τήνος	Τσιβιτζόγλου καὶ Καρακίσης — Σμύρνη

Ὁ «Νουμάς» ἀπὸ σήμερον θὰ πωλιέται στὶς ἐπαρχίες, μόνον ἀπὸ τοὺς ανταποκριτῆς τῆς
Εταιρείας «Τύπος».